

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

3. september 2020*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Artikli 1 lõige 1 – Kohaldamisala – Tsiviil- ja kaubandusajad – Kohtualluvus – Erandlik kohtualluvus – Artikli 24 punkt 5 – Vaidlused, mis on seotud kohtuotsuste täitmisega – Rahvusvahelise organisatsiooni taotlus, mis tugineb täitmise immuuniteedile ning milles palutakse tühistada hagi tagamiseks tehtud vara arestimise määrus ja keelata selle uuesti tegemine

Kohtuasjas C-186/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaade kõrgeim kohus) 22. veebruari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. veebruaril 2019, menetluses

Supreme Site Services GmbH,

Supreme Fuels GmbH & Co KG,

Supreme Fuels Trading Fze

versus

Supreme Headquarters Allied Powers Europe,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, kohtunikud M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (ettekandja) ja N. Jääskinen,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust ja 12. detsembri 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Supreme Fuels Trading Fze, Supreme Fuels GmbH & Co KG, Supreme Site Services GmbH, esindajad: *advocaten* J. van de Velden, G. van der Bend ja B. Korthals Altes-van Dijk,
- Supreme Headquarters Allied Powers Europe, esindajad: *advocaat* G. den Dekker, *avocats* D. Waelbroeck, D. Slater ja I. Antypas,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman, M. A. M. de Ree ja J. Hoogveld,
- Belgia valitsus, esindajad: C. Pochet, C. Van Lul ja J.-C. Halleux,
- Kreeka valitsus, esindajad: V. Karra, S. Papaioannou ja S. Charitaki,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* A. Grumetto,
- Austria valitsus, esindajad: J. Schmoll ja F. Koppensteiner,
- Euroopa Komisjon, esindajad: R. Troosters ja M. Heller,

olles 2. aprilli 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 1 lõike 1 ja artikli 24 punkti 5 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses ühelt poolt Šveitsis asuva Supreme Site Services GmbH, Saksamaal asuva Supreme Fuels GmbH & Co KG ja Araabia Ühendemiraatides asuva Supreme Fuels Trading Fze (edaspidi koos „äriühingud Supreme“) ning teiselt poolt Belgias asuva Supreme Headquarters Allied Powers Europe'i (edaspidi „SHAPE“) vahel hagi tagamiseks tehtud vara arestimise määruse tühistamise üle.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

- 3 28. augustil 1952 Pariisis allkirjastatud protokolli Põhja-Atlandi lepingu alusel loodud rahvusvaheliste sõjaliste peakorterite staatuse kohta (edaspidi „Pariisi protokoll“) artikli 1 punktis a on sätestatud:

„„kokkulepe“ tähendab 19. juunil 1951. aastal Londonis allakirjutatud Põhja-Atlandi lepingu osalisriikide vahelist relvajõudude staatust reguleerivat kokkulepet“.

- 4 Pariisi protokolli XI artiklis on ette nähtud:

„1. Kokkuleppe VIII artikli järgi võib kõrgem peakorter osaleda kohtumenetluses hageja või kostjana. Vastuvõttev riik ja kõrgem peakorter või tema volitatud alluv liitlasvägede peakorter võivad siiski kokku leppida, et vastuvõttev riik tegutseb vastuvõtva riigi kohtutes kõrgema peakorteri nimel kõigis kohtumenetlustes, milles peakorter on osaline.“

2. Liitlasvägede peakorteri vastu ei või võtta ühtegi täidesaatvat meetet, mille eesmärk on sundvõõrandada või arestida peakorteri omandit või vahendeid, välja arvatud kokkuleppe VII artikli lõike 6 punktis a ja XIII artiklis sätestatud eesmärkidel.“

Liidu õigus

5 Määruse nr 1215/2012 põhjendustes 10, 34 ja 36 on märgitud:

„(10) Käesoleva määruse reguleerimisala peaks hõlmama kõiki peamisi tsiviil- ja kaubandusasju peale teatavate selgelt määratletud asjade, [...]

[...]

(34) Tuleks tagada [27. septembri] 1968. aasta Brüsseli konventsiooni [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 1972, L 299, lk 32)], [nõukogu 22. detsembri 2000. aasta] määruse (EÜ) nr 44/2001 [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT erivaljaanne 19/04, lk 42)] ja käesoleva määruse vaheline järjepidevus ning selleks tuleks ette näha üleminekusätted. Järjepidevust on vaja ka Euroopa Liidu Kohtu tõlgendustes 1968. aasta Brüsseli konventsiooni ja seda asendavate määruste kohta.

[...]

(36) Ilma et see piiraks aluslepingutest tulenevaid liikmesriikide kohustusi, ei tohiks käesolev määrus mõjutada kolmanda riigi ja liikmesriigi vahel enne määruse (EÜ) nr 44/2001 jõustumise kuupäeva sõlmitud kahepoolsete konventsioonide ja lepingute kohaldamist, mis käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.“

6 Määruse artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjade suhtes igat liiki kohtutes. Eelkõige ei kohaldata seda maksu-, tolli- ja haldusasjade suhtes ega riigi vastutuse suhtes tegevuse või tegevusetuse eest riigivõimu teostamisel (*acta iure imperii*).“

7 Määruse artikli 4 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse kohaselt esitatakse hagi isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse sõltumata nende kodakondsusest.“

8 Määruse nr 1215/2012 artikli 24 punktis 5 on sätestatud:

„Poolte alalisest elukohast olenemata allub asi erandlikult järgmistele liikmesriigi kohtutele:

[...]

5) menetluste puhul, mis seonduvad kohtuotsuste täitmisega, selle liikmesriigi kohtutele, kus otsus on täidetud või kuulub täitmisele.“

9 Määruse artiklis 35 on ette nähtud:

„Liikmesriigi kohtutelt võib taotleda selle liikmesriigi õigusega ettenähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete kehtestamist isegi juhul, kui asja sisuliseks lahendamiseks on pädevad teise liikmesriigi kohtud.“

10 Määruse artikli 73 lõikes 3 on ette nähtud:

„Käesolev määrus ei mõjuta kolmanda riigi ja liikmesriigi vahel enne määruse (EÜ) nr 44/2001 jõustumise kuupäeva sõlmitud kahepoolsete konventsioonide ja lepingute kohaldamist, mis hõlmavad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.“

Madalmaade õigus

11 Madalmaade tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, edaspidi „tsiviilkohtumenetluse seadustik“) artiklis 700 on sätestatud:

„1) Vara arestimiseks hagi tagamise korras peab loa andma selle kohtu eelmenetluse kohtunik, mille tööpiirkonnas asub üks või mitu asja, mille arestimist taotletakse, või juhul, kui taotlus ei puuduta asju, mille tööpiirkonnas on võlgniku või isiku, keda see taotlus puudutab, alaline elukoht.

2) Loa saamiseks esitatakse taotlus, milles näidatakse, millise vara arestimist soovitakse ja millisele õigusele taotleja tugineb ning rahalise nõude puhul ka selle summa või kui see summa ei ole veel kindlaks määratud, maksimaalne võimalik summa, ilma et see mõjutaks konkreetse arestimise suhtes seaduses ette nähtud erisätteid. Enne otsuse langetamist teostab eelmenetluse kohtunik üldise kontrolli. [...]

[...]“.

12 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 705 lõikes 1 on ette nähtud:

„Vara arestimiseks loa andnud eelmenetluse kohtunik võib esialgse õiguskaitse meetmena aresti tühistada ükskõik millise huvitatud isiku taotlusel, võttes arvesse üldkohtu pädevust.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

13 SHAPE on Pariisi protokollil alusel asutatud rahvusvaheline organisatsioon asukohaga Mons'is (Belgia). SHAPE juhtimise all tegutsev piirkondlik peakorter Allied Joint Force Command Brunssum (ühendvägede juhatuse Brunssumi peakorter, edaspidi „JFCB“) asub Brunssumis (Madalmaad).

14 ÜRO Julgeolekunõukogu andis 20. detsembri 2001. aasta resolutsiooniga loa luua rahvusvahelised julgeolekuabijõud (edaspidi „ISAF“) julgeoleku suurendamiseks Afganistanis.

15 Alates 11. augustist 2003 annab ISAFi strateegilisi juhiseid, teda juhib ja koordineerib Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon (NATO).

16 Nagu nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimiku materjalidest, tarnisid äriühingud Supreme kahe „tellimuse üldlepingu“ (Basic Ordering Agreements, edaspidi „BOA-lepingud“) alusel, mis sõlmiti vastavalt 1. veebruaril 2006 ja 15. märtsil 2007, SHAPE-le kütust ISAFi missiooni tarbeks Afganistanis. BOA-lepingud lõppesid 30. novembril 2014.

17 Nendest lepingutest tulenevate kõigi kulude tasumise tagamiseks allkirjastasid JFCB ja äriühingud Supreme 2013. aasta novembris tingdeponeerimise lepingu, milles viimaseid nimetati ka „tarnijaks“.

18 Selles lepingus on ette nähtud:

„PREAMBUL

[...]

B. Lepingute lõppemisel säilivad nõuetena teatud kohandused, tasumata arved või muud kulud, [...] mida NATO autoriseeritud kliendid ole veel [äriühingutele] Supreme tasunud, [...] või enammakstud summad, võivad sisse nõuda NATO ja tema autoriseeritud kliendid.

C. Pooled nõustuvad, et lepingutes ette nähtud kulude hüvitamine toimub pärast BOA [lepingute] lõppemist piiratud arvete esitamise mehhanismi läbi.

Lisaks on võimalik, et NATO-l või tema autoriseeritud klientidel puuduvad pärast lepingute lõppemist vajalikud vahendid heakskiidetud kulude hüvitamiseks. Nende praktiliste küsimuste lahendamiseks leppisid pooled kokku avada tingdeponeerimislepingu tingimuste kohaselt tingdeponeerimiskonto, et katta hüvitise nõudeid või muid kohandusi, ja sõlmida tingdeponeerimisleping järgmises sõnastuses.

POOLED lepivad kokku järgnevas:

[...]

2. Tingdeponeerimiskonto avamine

[...]

2.2. Pooled lepivad kokku, et hoiustatud rahaliste vahendite omanikuks jäävad NATO ja tema autoriseeritud kliendid, need vahendid arvutatakse alates NATO või tema autoriseeritud klientide poolt maksmisest tingdeposiidi järgi (punkt 3.2.). Hoiustatud rahaliste vahendite omandiõigust võib üle anda üksnes heaks kiidetud hüvitise nõuete tasumiseks või muude kohanduste katmiseks.

[...]

4. Tarnija kohustused

[...]

4.4. Tarnija edastab taotlused otse „Vahendite eraldamise“ töörühmale ning tal ei ole tingdeposiidi suhtes mingeid nõudeid ega õigusi.

[...]“.

- 19 Pärast seda, kui JFCB oli läbi viinud äriühingute Supreme finantsauditid, maksid need 2013. aasta eest NATO-le tagasi ligikaudu 122 miljonit USA dollarit (USD) (ligikaudu 112 miljonit eurot) enammakstud summade arvelt. Tagastatav summa kanti tingdeponeerimiskontole, mis on tingdeponeerimislepingu tingimuste kohaselt avatud pangas BNP Paribas Brüsselis (Belgia).
- 20 Äriühingud Supreme esitasid 1. detsembril 2015 Rechtbank Limburgile (Limburgi esimese astme kohus, Madalmaad) SHAPE ja JFCB vastu hagi tingdeponeerimiskontol hoiustatud summa maksmise nõudes (edaspidi „sisuline menetlus“). Oma nõude toetuseks väitsid äriühingud Supreme, et nad tarnisid BOA-lepingute alusel SHAPE-le kütust ISAFi missiooni tarbeks Afganistanis ning et SHAPE ja JFCB ei täitnud oma maksekohustusi.
- 21 SHAPE ja JFCB esitasid vastuväite ja leidsid kohtulikule immuniteedile tuginedes, et asja arutamine ei kuulu Rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) alluvusse. 8. veebruari 2017. aasta määruses leidis nimetatud kohus, et äriühingute Supreme nõuete lahendamine kuulub tema alluvusse. SHAPE esitas 4. mail 2017 selle kohtumääruse peale kaebuse. Nagu täpsustati Euroopa Kohtu istungil, tühistas Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus, Madalmaad)

10. detsembri 2019. aasta otsusega rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) määruse ja leidis, et SHAPE ja JFCB kohtuliku immuniteedi tõttu ei kuulu asja lahendamine tema alluvusse. See kohtuotsus vaidlustati Hoge Raad der Nederlandenis (Madalmaade kõrgeim kohus).
- 22 Sisulise menetlusega paralleelselt algatati rechtbank Limburgis (Limburgi esimese astme kohus) veel kaks menetlust.
- 23 Äriühingute Supreme taotlusel lubas rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) eelmenetluse kohtunik menetluses, mis ei olnud võistlev menetlus, 14. aprilli 2016. aasta määrusega äriühingutel Supreme arestida hagi tagamiseks BNP Paribas pangas Brüsselis tingdeponeerimiskontol 217 857 167 USA dollari suuruse summa (ligikaudu 200 855 593 eurot). Arestimismäärus pöörati täitmisele 18. aprillil 2016.
- 24 SHAPE esitas 17. märtsil 2017 ühes teises menetluses, nimelt põhikohtuasjas esialgse õiguskaitse kohaldamise menetluses rechtbank Limburgile (Limburgi esimese astme kohus) taotluse tühistada 14. aprilli 2016. aasta määrusega lubatud arestimine ja keelata äriühingutel Supreme hagi tagamine samadel asjaoludel. SHAPE tugines oma taotluste põhjendamiseks immuniteedile täitemenetluses.
- 25 12. juuni 2017. aasta määrusega rahuldab rechtbank Limburg (Limburgi esimese astme kohus) SHAPE taotlused.
- 26 Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus) jättis 27. juunil 2017 selle määruse muutmata, põhjendades oma pädevust SHAPE nõuete lahendamiseks määruse nr 1215/2012 artikliga 35 ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikliga 705, mille kohaselt saab juhul, kui Madalmaade kohus on andnud loa vara arestimiseks, sama kohus ka selle tühistada.
- 27 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus) otsustas, et SHAPE huvi tugineda täitmise immuniteedile on kaalukam kui äriühingute Supreme huvi oma nõude rahuldamise suhtes ega ole vastuolus Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 6.
- 28 Äriühingud Supreme esitasid selle lahendi peale 21. augustil 2017 kassatsioonkaebuse Hoge Raad der Nederlandenile (Madalmaade kõrgeim kohus).
- 29 Nimetatud kohus märgib kõigepealt, et äriühingute Supreme poolt Belgias hagi tagamiseks läbi viidud arestimine on juba tühistatud, pärast seda kui Belgia kohus andis Belgia Kuningriigi ja Madalmaade Kuningriigi vahel 28. märtsil 1925. aastal allkirjastatud kohtualluvust, pankrotimenetlust ning kohtuotsuste, vahekohtu otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist puudutava kokkuleppe (edaspidi „1925. aasta kahepoolne kokkulepe“) alusel loa täita rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) 12. juuni 2017. aasta ja Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus) 27. juuni 2017. aasta lahendid. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab siiski, et äriühingutel Supreme on säilinud põhjendatud huvi, sest rechtbank Limburg (Limburgi esimese astme kohus) ei lubanud mitte ainult hagi tagamiseks läbi viidud arestimist tühistada, vaid keelas ka äriühingutel Supreme sellist meedet tingdeponeerimiskonto suhtes uuesti kohaldada.
- 30 Seejärel täpsustab Hoge Raad der Nederlanden (Madalmaade kõrgeim kohus), et ta peab omal algatusel kontrollima, kas tegemist oli teise liikmesriigi kohtu erandliku kohtualluvusega määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 järgi. Enne sellist kontrolli soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus siiski teada, kas SHAPE esialgse õiguskaitse kohaldamise taotlus kuulub määruse nr 1215/2012 esemelisse kohaldamisalasse.

- 31 Sellega seoses küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks, kas asjaolu, et vara arestimise tühistamise menetluses tugines SHAPE täitmise immuniteedile, võib viia järelduseni, et ta teostas avalikku võimu, mistõttu ei kuulu vaidlus määruse nr 1215/2012 esemelisse kohaldamisalasse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõstatab ka küsimuse, milline mõju võib vaidluse kvalifitseerimisele „tsiviil- ja kaubandusajaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses olla asjaolul, et hagi tagamiseks anti luba sellise nõude alusel, mis tuleneb sisulise menetluse esemeks olevast lepingulisest suhtest.
- 32 Juhul kui vaidlus kuulub määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teiseks teada, kas kohtu loal tehtud arestimise tühistamine kuulub määruse nr 1215/2012 artikli 24 punktis 5 kohtuotsuse täitmisega seoses ette nähtud erandliku kohtualluvuse alla. Selle kohtu kahtlused tulenevad asjaolust, et ühelt poolt tuleb erandeid üldisest kohtualluvusest tõlgendada kitsalt ja teiselt poolt kuuluvad täitemenetlusega tihedalt seotud menetlused selle määruse artikli 24 punkti 5 kohaldamisalasse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib samuti teada, milline mõju võib olla teise küsimuse analüüsimisel asjaolul, et SHAPE tugines täitmise immuniteedile. Nimetatud kohtu arvates on võimalik asuda seisukohale, et selle liikmesriigi kohtutel, kus toimus rahvusvahelise organisatsiooni vara arestimine, on parimad võimalused hinnata, kas arestimine on vastuolus täitmise immuniteediga, millele see organisatsioon tugineb sellele liikmesriigile siduva lepingu või rahvusvahelise tavaõiguse alusel.
- 33 Kolmandaks küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus juhuks, kui täitmise immunitet, millele SHAPE tugineb, võib mõjutada määruse nr 1215/2012 kohaldamist, kuivõrd peab asja arutav kohus hindama, kas immuniteedile tuginemine on põhjendatud. Täpsemalt soovib ta teada, kuidas tuleb käesolevas asjas kohaldada reeglit, et kohus peab hindama kogu tema käsutuses olevat teavet, sealhulgas kostja sellekohaseid vastuväiteid.
- 34 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden (Madalmaade kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. a) Kas määrust [nr 1215/2012] tuleb tõlgendada nii, et selline kohtuasi nagu käesolev, milles rahvusvaheline organisatsioon esitab nõuded
- i) tühistada hagi tagamiseks tehtud vara arestimine, mille on vastaspool viinud läbi kolmanda isiku juures teises liikmesriigis, ja
 - ii) keelata vastaspoolel viia samadel asjaoludel uuesti läbi arestimine,
- kusjuures nimetatud nõuete aluseks on täitmise immuniteedist tulenev vastuväide, on täielikult või osaliselt tsiviil- või kaubandusasi [selle määruse] artikli 1 lõike 1 tähenduses?
- b) Kas esimese küsimuse punktile a vastamise seisukohast omab tähtsust – ja kui jah, siis millist – asjaolu, et liikmesriigi kohus andis arestimiseks loa tulenevalt sellest, et vastaspoolel oli enda hinnangul õigus esitada rahvusvahelise organisatsiooni vastu nõue, mille menetlemine on selles liikmesriigis pooleli sisulises menetluses ja mis puudutab lepingulist vaidlust, mille ese on maksed kütuse eest, mis on tarnitud esimesena nimetatud rahvusvahelise organisatsiooniga seotud rahvusvahelise organisatsiooni korraldatud rahuvalvemissiooni tarbeks?
2. a) Kui esimese küsimuse punktile a vastatakse jaatavalt: kas määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus liikmesriigi kohus andis kolmanda isiku juures toimuvaks arestimiseks loa ja kõnealune arestimine viidi seejärel läbi teises liikmesriigis, allub kõnealuse arestimise tühistamise nõude menetlemine erandlikult selle liikmesriigi kohtutele, kus kolmanda isiku juures läbi viidud arestimine toimus?
- b) Kas teise küsimuse punktile a vastamise seisukohast omab tähtsust – ja kui jah, siis millist – asjaolu, et rahvusvaheline organisatsioon esitas kolmanda isiku juures läbi viidud arestimise tühistamise nõude raames täitmise immuniteedist tuleneva vastuväite?

3. Juhul kui vastamisel küsimusele, kas tegemist on tsiviil- või kaubandusajaga määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses või kas tegemist on [selle] määruse artikli 24 punkti 5 kohaldamisalasse kuuluva taotlusega, omab tähtsust asjaolu, et rahvusvaheline organisatsioon esitas oma taotluste raames täitmise immuniteedist tuleneva vastuväite, siis mil määral on kohus, kelle poole on pöördunud, kohustatud hindama, kas kõnealune vastuväide on esitatud õigustatult, ja kas seejuures kehtib reegel, et kohus peab hindama kogu tema käsutuses olevat teavet, mille hulka võivad kuuluda ka vastaspoole vastuväited, või mõni muu reegel?“

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 35 Pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist palus SHAPE Euroopa Kohtu kantseleile esitatud taotluses uuendada menetluse suulise osa Euroopa Kohtu kodukorra artikli 83 alusel. Oma taotluse põhjendamiseks väidab ta sisuliselt, et kohtujurist toetus oma ettepaneku punktides 90 ja 100–103 antud hinnangus rahvusvaheliste organisatsioonide toimimisega seotud faktiliste ja õiguslike asjaolude väärre tõlgendusele.
- 36 Vastavalt kodukorra artiklile 83 võib Euroopa Kohus igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, avada või uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendamisele, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaieldud (vt selle kohta 12. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Carratù, C-361/12, EU:C:2013:830, punkt 18, ja 11. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Bosworth ja Hurley, C-603/17, EU:C:2019:310, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas ega kodukorras ei ole pooltele aga ette nähtud võimalust esitada kohtujuristi ettepanekule vastuseks seisukohti (15. veebruari 2017. aasta kohtuotsus W ja V, C-499/15, EU:C:2017:118, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Käesoleval juhul kritiseerib SHAPE menetluse uuendamise taotluse põhjenduseks esitatud argumentides käesolevas kohtuasjas esitatud kohtujuristi ettepanekut. Kuna kohtujuristi ettepanek ei ole aga Euroopa Kohtule siduv, ei ole vaja suulist menetlust uuendada iga kord, kui kohtujurist asub mingis küsimuses seisukohale, millega põhikohtuasja pooled ei nõustu (3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Weber, C-438/12, EU:C:2014:212, punkt 30).
- 39 Neil asjaoludel leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on käesoleval juhul olemas kogu vajalik teave eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastamiseks ning et pooled ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud on vaieldud kõigi käesoleva kohtuasja lahendamiseks vajalike argumentide üle.
- 40 Sellest tulenevalt asub Euroopa Kohus seisukohale, et menetluse suulist osa ei ole põhjust uuendada.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Vastuvõetavus

- 41 SHAPE väidab, et esimene ja teine küsimus on vastuvõetamatud osas, milles need puudutavad vara arestimise tühistamise taotlust, st esimese küsimuse punkti a alapunkt i ning teise küsimuse punktid a ja b, sest need on muutunud hüpoteetiliseks, kuna äriühingute Supreme taotluse alusel rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) 14. aprilli 2016. aasta määrusega lubatud vara arestimine hagi tagamiseks on juba tühistatud sama kohtu poolt esimeses astmes ja Gerechtshof

's-Hertogenboschi ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus) poolt apellatsiooniastmes vastavalt 12. ja 27. juunil 2017 tehtud määrustega, mis on täidetud pärast Belgia kohtu poolt 1925. aasta kahepoolse kokkuleppe alusel antud luba.

- 42 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mis liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille õigsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda ELTL artikli 267 alusel esitatud liikmesriigi kohtu eelotsuse küsimusele vastamast vaid juhul, kui eeskätt ei ole järgitud kodukorra artiklis 94 sätestatud nõudeid eelotsusetaotluse sisu kohta või kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine või kehtivuse hindamine, mida liikmesriigi kohus taotleb, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega või kui probleem on hüpoteetiline (14. juuni 2017. aasta kohtuotsus Online Games jt, C-685/15, EU:C:2017:452, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Põhikohtuasja asjaoludest ei nähtu aga, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu eelotsuse küsimused hagi tagamiseks tehtud vara arestimise tühistamise taotluse kohta ei ole kuidagi seotud vaidluse faktiliste asjaolude või esemega, seda enam, et ainult selle kohtu ülesanne on kindlaks määrata kontrolli piirid, mis tal on Gerechthof 's-Hertogenboschi ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus) 27. juuni 2017. aasta sellise määruse peale esitatud kassatsioonkaebuse menetlemise raames, millega jäeti muutmata rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) 12. juuni 2017. aasta määrus ja rahuldati SHAPE esitatud taotlus hagi tagamiseks tehtud vara arestimise tühistamiseks.
- 44 Selles kontekstis, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 31, ei ole küsimus sellest, kas Madalmaade kohtutel on määruse nr 1215/2012 alusel rahvusvaheline kohtualluvus selle arestimise tühistamise taotluse üle otsustamiseks, ei hüpoteetiline ega puudu sellel ka seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.
- 45 Neil asjaoludel tuleb eelotsusetaotlus lugeda vastuvõetavaks.

Esimene küsimus

- 46 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et mõiste „tsiviil- ja kaubandusasjad“ alla selle sätte tähenduses kuulub liikmesriigi kohtus algatatud esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus, milles rahvusvaheline organisatsioon tugineb täitmise immuniteedile, et saavutada nii hagi tagamiseks tehtud vara arestimismääruse tühistamine, mis on täidetud muus liikmesriigis kui kohtu asukohariik, kui ka keeld viia samadel asjaoludel arestimine uuesti läbi, ja see menetlus toimub paralleelselt sisulise menetlusega seoses nõudega, mis tuleneb selle organisatsiooni rahuvalvemissiooni jaoks tarnitud kütuse eest väidetavalt tasumata jätmisest.
- 47 Esmalt olgu märgitud, et kuna määrusega nr 1215/2012 tunnistati kehtetuks ja asendati nõukogu määrus nr 44/2001, mis omakorda asendas 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades, mida on muudetud hilisemate konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta selle konventsiooniga (edaspidi „Brüsseli 1968. aasta konventsioon“), siis kehtib Euroopa Kohtu tõlgendus viimati nimetatud õigusaktide sätete kohta ka määruse nr 1215/2012 suhtes, kui neid sätteid võib pidada „samaväärseks“ (29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Selleks et anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarvilik vastus, tuleb esimesele küsimusele hinnangu andmine jagada kolmeks punktiks ja analüüsida kõigepealt seda, kuidas mõjutab põhikohtuasjas toimuv esialgse õiguskaitse kohaldamise menetluse laad selle kvalifitseerimist „tsiviil- ja kaubandusajaks“

määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses, et seejärel analüüsida kriteeriume, mis on kohtupraktikas välja töötatud selleks, et kvalifitseerida menetlus sama valdkonna alla kuuluvaks, ning lõpuks immuniteedi privileegi rolli sellisel kvalifitseerimisel.

- 49 Mis puudutab esiteks põhikohtuasjas esitatud esialgse õiguskaitse kohaldamise taotluse laadi mõju selle kvalifitseerimisele „tsiviil- ja kaubandusajaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses, siis tuleb kõigepealt tõdeda, nagu nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimiku materjalidest, et selle taotlusega soovitakse ajutiste meetmete võtmist selleks, et kaitsta faktilist olukorda, millele annab hinnangu kohus samade poolte vahel algatatud sisulises menetluses. Seega võib asuda seisukohale, et selline menetlus puudutab „ajutisi meetmeid“ või „kaitsemeetmeid“ määruse nr 1215/2012 artikli 35 tähenduses, tingimusel et ta kuulub selle määruse kohaldamisalasse.
- 50 Nimelt nähtub Euroopa Kohtu praktikast Brüsseli 1968. aasta konventsiooni artikli 24 tõlgendamise kohta, mida saab üle kanda määruse nr 1215/2012 artikli 35 samaväärsete sätete tõlgendusele, et „ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmetena“ tuleb mõista meetmeid, mis aitavad selle määruse kohaldamisalasse kuuluvas olukorras säilitada olemasolevat faktilist või õiguslikku olukorda, et tagada õigusi, mille tunnustamist taotletakse muu hulgas asja sisuliselt arutavas kohtus (vt selle kohta 26. märtsi 1992. aasta kohtuotsus Reichert ja Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, punkt 34).
- 51 Mis puudutab seejärel sisulise menetluse ning ajutiste ja kaitsemeetmete omavahelist suhet, siis tuleb märkida, et pooled ja Euroopa Kohtule seisukohti esitanud huvitatud isikud ei ole üksmeelil küsimuses, kas esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus seostub tsiviil- ja kaubandusajadega ning kuulub seetõttu määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse. Siinkohal väitsid äriühingud Supreme ja Kreeka valitsus sisuliselt, et selleks, et teha kindlaks, kas põhikohtuasjas toimuv esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus kuulub määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse, tuleb lähtuda sisulise menetluse tunnustest, samas kui SHAPE väitis, et analüüs peab käsitlema põhikohtuasjas kõne all oleva ajutise ja kaitsemeetme eriomadusi. Euroopa Komisjon ning Madalmaade ja Belgia valitsus leiavad aga, et tuleks analüüsida neid õigusi, mille kaitse ajutine ja kaitsemeede tagama peaksid.
- 52 Tuleb märkida, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt sobivad ajutised või kaitsemeetmed kaitsma väga erinevaid õigusi, mistõttu ei määra nende kuulumist Brüsseli 1968. aasta konventsiooni kohaldamisalasse mitte nende meetmete endi laad, vaid nende õiguste laad, mille kaitse nad tagavad (27. märtsi 1979. aasta kohtuotsus de Cavel, 143/78, EU:C:1979:83, punkt 8, ja 26. märtsi 1992. aasta kohtuotsus Reichert ja Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, punkt 32).
- 53 Euroopa Kohus on ka otsustanud, et kui ajutiste meetmete kohaldamise taotluse ese puudutab küsimust, mis kuulub Brüsseli 1968. aasta konventsiooni esemelisse kohaldamisalasse, kuulub see konventsioon kohaldamisele ja järelikult tuleneb ajutisi meetmeid kohaldava kohtuniku pädevus konventsiooni artiklist 24 ka siis, kui sisuline menetlus on juba algatatud või seda võib algatada, sest ajutised meetmed on võetud paralleelselt ja nende eesmärk on peamiselt tagada samu nõudeid kui neid, mida arutatakse sisulises menetluses (vt selle kohta 17. novembri 1998. aasta kohtuotsus Van Uden, C-391/95, EU:C:1998:543, punktid 33 ja 34).
- 54 Sellest kohtupraktikast, mis on – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 47 – ülekantav määruse nr 1215/2012 artiklile 35, tuleneb, et ajutiste ja kaitsemeetmete kuulumine selle määruse esemelisse kohaldamisalasse tuleb kindlaks määrata mitte nende enda laadi, vaid nende õiguste laadi alusel, mille kaitset nendega sisulises menetluses soovitakse tagada.
- 55 Mis puudutab teiseks kohtupraktikas välja töötatud kriteeriume selle kohta, kas menetlus tuleb kvalifitseerida „tsiviil- ja kaubandusajaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses, siis tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus analüüsis tegureid, mis iseloomustavad õigussuhete laadi vaidluse poolte vahel või vaidluse eset (vt selle kohta 14. novembri 2002. aasta kohtuotsus Baten, C-271/00, EU:C:2002:656, punkt 29, 18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Realchemie Nederland, C-406/09, EU:C:2011:668, punkt 39, ja 7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 32 ja

seal viidatud kohtupraktika), või alternatiivselt hagi alust ja selle menetlemise korda (vt selle kohta 11. aprilli 2013. aasta kohtuotsus Sapir jt, C-645/11, EU:C:2013:228, punkt 34, 12. septembri 2013. aasta kohtuotsus Sunico jt, C-49/12, EU:C:2013:545, punkt 35, ja 7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 56 Seega, kuigi teatavad ametiasutuse ja eraõigusliku isiku vahelised vaidlused võivad kuuluda määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse, kui hagi puudutab *iure gestionis* tegevust, ei ole see nii, kui ametiasutus teostab avalikku võimu (vt selle kohta 7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Kui nimelt üks vaidluse pool teostab avalikku võimu, siis on välistatud selle vaidluse käsitlemine „tsiviil- ja kaubandusajana“ määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses, kuna see pool teostab võimu, mis ei jää eraõiguslike isikute vahelisi suhteid reguleerivate õigusnormide kohaldamisalasse (vt selle kohta 7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Kolmandaks tekib küsimus, kas asjaolu, et rahvusvaheline organisatsioon tugineb vaidluses eelisõigusele, mis tuleneb täitmise immuniteedist, välistab automaatselt selle vaidluse määruse nr 1215/2012 kohaldamisalast.
- 59 Mis puudutab ühelt poolt rahvusvahelise tavaõiguse põhimõtet riikide kohtuliku immuniteedi kohta, siis tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et see immuniteet ei ole tänase rahvusvahelise tava kohaselt absoluutne, kuid see on üldiselt tunnustatud siis, kui vaidlus puudutab suveräänsuse teostamist *iure imperii*. See võib olla seevastu välistatud juhul, kui hagi esitatakse toimingute suhtes, millega ei teostata avalikku võimu (7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 60 Mis puudutab teiselt poolt eraõiguslike organisatsioonide kohtulikku immuniteeti, siis selle kohta on Euroopa Kohus otsustanud, et see ei takista määruse nr 1215/2012 kohaldamist, kui asja menetlev kohus tuvastab, et niisugused organisatsioonid ei teostanud avalikku võimu (vt selle kohta 7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 58).
- 61 See liikmesriikide ja eraõiguslike organisatsioonide kohtulikku immuniteeti käsitlev kohtupraktika on ülekantav juhtudele, kus rahvusvaheline organisatsioon tugineb immuniteedil põhinevale privileegile, sõltumata sellest, kas tegemist on kohtuliku immuniteedi või täitmise immuniteediga. Seda tõlgendust ei sea kahtluse alla asjaolu, et erinevalt riikide kohtulikust immuniteedist, mis tugineb põhimõttele *in parem non habet imperium* (7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika), rajanevad rahvusvaheliste organisatsioonide immuniteedid üldjuhul nende organisatsioonide asutamislepingutel.
- 62 Seega, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 72 märkis, ei kujuta immuniteedi privileeg, millele rahvusvaheline organisatsioon rahvusvahelise õiguse alusel tugineb, automaatselt takistust määruse nr 1215/2015 kohaldamisele.
- 63 Järelikult selleks, et teha kindlaks, kas rahvusvahelist organisatsiooni puudutav vaidlus, milles tuginetakse täitmise immuniteedist tulenevale privileegile, kuulub selle määruse esemelisse kohaldamisalasse, tuleb analüüsida, kas käesoleva kohtuotsuse punktis 55 nimetatud kriteeriume arvestades teostab see organisatsioon avalikku võimu.
- 64 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 67 märkis, ei mõjuta ainult asjaolu, et liikmesriigi kohus tunnistab enda rahvusvahelist kohtualluvust määruse nr 1215/2012 sätete järgi, rahvusvahelisest õigusest tuleneva immuniteedi kaitset, millele selle vaidluse pooleks olev rahvusvaheline organisatsioon tugineb.

- 65 Käesoleval juhul nähtub Euroopa Kohtu käsutuses oleva toimiku materjalidest, et hagi tagamiseks tehtud vara arestimise – mille tühistamist põhikohtuasjas esialgse õiguskaitse korras taotleti – eesmärk oli tagada nende nõudeõiguste kaitse, mis tulenevad lepingulisest õigussuhtest, nimelt SHAPE ja äriühingute Supreme sõlmitud BOA-lepingutest. Kuigi need lepingud puudutavad kütuse tarnimist SHAPE-le NATO juhitava sõjalise operatsiooni tarvis rahu ja julgeoleku säilitamiseks Afganistanis, loovad need põhikohtuasja poolte vahel eraõigusliku suhte, mille raames nad on endale vabatahtlikult võtnud õigusi ja kohustusi.
- 66 See, kuidas SHAPE kasutas hiljem BOA-lepingute täitmise raames tarnitud kütust, ei mõjuta nimetatud õigussuhte laadi, nagu väitis komisjon oma kirjalikes seisukohtades ja ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 103. Nimelt ei ole asjaolu, et teatavad tegevused teenivad avalikke huve, iseenesest piisav selleks, et kvalifitseerida need tegevused teostatuks *iure imperii*, kuna need ei vasta niisuguse võimu teostamisele, mis ei jää eraõiguslike isikute vahelisi suhteid reguleerivate õigusnormide kohaldamisalasse (7. mai 2020. aasta kohtuotsus Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 67 Mis puudutab esitatud taotluse alust ja selle menetlemise korda, siis tuleb samuti märkida, et hagi tagamiseks tehtud vara arestimise tühistamist taotletakse eelotsusetaotluse esitanud kohtus esialgse õiguskaitse kohaldamise menetluses, mis põhineb üldnormidel, nimelt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 705 lõikel 1.
- 68 Eeltoodust nähtuvalt ja kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangust asjaoludele ei tulene teistsugust tulemust, ei saa sellise menetluse poolte vahel nagu põhikohtuasjas esinevat õigussuhet ega sellise menetluse alust ja korda pidada liidu õiguse tähenduses avaliku võimu teostamise näitajateks, mistõttu kuulub sellist liiki menetlus mõiste „tsiviil- ja kaubandusajad“ alla määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses ja selle määruse kohaldamisalasse.
- 69 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtus algatatud esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus, milles rahvusvaheline organisatsioon tugineb täitmise immuniteedile, et saavutada nii hagi tagamiseks tehtud vara arestimismääruse tühistamine, mis on täidetud muus liikmesriigis kui kohtu asukohariik, kui ka keeld viia samadel asjaoludel arestimine uuesti läbi, ja see menetlus toimub paralleelselt sisulise menetlusega seoses nõudega, mis tuleneb selle organisatsiooni rahuvalvemissiooni jaoks tarnitud kütuse eest väidetavalt tasumata jätmisest, kuulub mõiste „tsiviil- või kaubandusasi“ alla, kui see menetlus ei ole seotud avaliku võimu teostamisega liidu õiguse tähenduses, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Teine küsimus

- 70 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtus algatatud esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus, milles rahvusvaheline organisatsioon tugineb täitmise immuniteedile, et saavutada nii hagi tagamiseks tehtud vara arestimismääruse tühistamine, mis on täidetud muus liikmesriigis kui kohtu asukohariik, kui ka keeld viia samadel asjaoludel arestimine uuesti läbi, kuulub selle liikmesriigi kohtute erandlikku kohtualluvusse, kus arestimismäärus on täidetud.
- 71 Määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 sõnastusest nähtub, et menetluste puhul, mis seonduvad kohtuotsuste täitmisega, allub asi poolte alalisest elukohast olenemata erandlikult selle liikmesriigi kohtutele, kus otsus on täidetud või kuulub täitmisele.

- 72 Euroopa Kohtu praktika kohaselt kuuluvad määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 kohaldamisalasse hagi, mille eesmärk on otsuse tegemine küsimustes, mis on seotud vallas- või kinnisvara suhtes sunni kasutamise või nende käsutamise piiramise ja arestimisega, et tagada kohtuotsuste ja täitedokumentide tegelik täitmine (10. juuli 2019. aasta kohtuotsus Reitbauer jt, C-722/17, EU:C:2019:577, punkt 52).
- 73 Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, ei vaidlusta SHAPE käesoleval juhul tribunal de première instance francophone de Bruxelles'i (Brüsseli prantsuskeelne esimese astme kohus) poolt 1925. aasta kahepoolse kokkuleppe alusel võetud meetmeid, et täita rechtbank Limburgi (Limburgi esimese astme kohus) 12. juuni 2017. aasta ja Gerechtshof 's-Hertogenboschi ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus) 27. juuni 2017. aasta määrusi, vaid ta palub eelotsusetaotluse esitanud kohtul tühistada hagi tagamiseks tehtud vara arestimine, mis otsustati enne rechtbank Limburgis (Limburgi esimese astme kohus) *ex parte* menetluses, ja keelata samadel asjaoludel uus arestimine. Tuleb aga tõdeda, et selline menetlus nagu põhikohtuasjas, mis iseenesest ei ole seotud kohtuotsuste täitmisega määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 tähenduses, ei ole hõlmatud selle sätte kohaldamisalaga ega kuulu seega selle liikmesriigi kohtute erandlikku kohtualluvusse, kus arestimismäärus on täidetud.
- 74 Lisaks ei takista asjaolu, et niisugune rahvusvaheline organisatsioon nagu SHAPE tugineb esialgse õiguskaitse kohaldamise taotluses täitmise immuniteedile, kohtul kontrollida oma rahvusvahelist kohtualluvust määruse nr 1215/2012 alusel. Küsimus, kas immuniteet, millele tugineb rahvusvaheline organisatsioon, välistab selle kohtu pädevuse, kelle poole on pöördutud, sellise taotluse menetlemiseks või niisuguse organisatsiooni suhtes täitemeetmete võtmiseks, tekib alles hilisemas staadiumis, pärast selle kohtu rahvusvahelise kohtualluvuse kindlaksmääramist.
- 75 Kõiki neid kaalutlusi arvesse võttes tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtus algatatud esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus, milles rahvusvaheline organisatsioon tugineb täitmise immuniteedile, et saavutada nii hagi tagamiseks tehtud vara arestimismääruse tühistamine, mis on täidetud muus liikmesriigis kui kohtu asukohariik, kui ka keeld viia samadel asjaoludel arestimine uuesti läbi, ei kuulu selle liikmesriigi kohtute erandlikku kohtualluvusse, kus arestimismäärus on täidetud.

Kolmas küsimus

- 76 Kolmas küsimus puudutab sisuliselt selle kontrolli ulatust, mida liikmesriigi kohus teostab selle üle, kas rahvusvahelise organisatsiooni poolt täitmise immuniteedile tuginemine on põhjendatud, juhul kui esimesele ja teisele küsimusele antud vastusest nähtub, et nimetatud täitmise immuniteet on määrav sellise esialgse õiguskaitse kohaldamise menetluse nagu põhikohtuasjas määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses „tsiviil- või kaubandusajaks“ kvalifitseerimiseks või määruse artikli 24 punktis 5 ette nähtud erandliku kohtualluvuse eeskirja võimalikuks kohaldamiseks.
- 77 Kuna nimetatud küsimustele vastati nii, et täitmise immuniteedile tuginemine ei välista automaatselt niisugust menetlust määruse nr 1215/2012 kohaldamisalast ega mõjuta selle menetluse läbiviimiseks rahvusvahelise kohtualluvuse kindlaksmääramise kriteeriume liikmesriigi kohtus, siis ei ole kolmandat küsimust vaja käsitleda.

Kohtukulud

- 78 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtus algatatud esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus, milles rahvusvaheline organisatsioon tugineb täitmise immuniteedile, et saavutada nii hagi tagamiseks tehtud vara arestimismääruse tühistamine, mis on täidetud muus liikmesriigis kui kohtu asukohariik, kui ka keeld viia samadel asjaoludel arestimine uuesti läbi, ja see menetlus toimub paralleelselt sisulise menetlusega seoses nõudega, mis tuleneb selle organisatsiooni rahuvalvemissiooni jaoks tarnitud kütuse eest väidetavalt tasumata jätmisest, kuulub mõiste „tsiviil- või kaubandusasi“ alla, kui see menetlus ei ole seotud avaliku võimu teostamisega liidu õiguse tähenduses, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.
2. Määruse nr 1215/2012 artikli 24 punkti 5 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtus algatatud esialgse õiguskaitse kohaldamise menetlus, milles rahvusvaheline organisatsioon tugineb täitmise immuniteedile, et saavutada nii hagi tagamiseks tehtud vara arestimismääruse tühistamine, mis on täidetud muus liikmesriigis kui kohtu asukohariik, kui ka keeld viia samadel asjaoludel arestimine uuesti läbi, ei kuulu selle liikmesriigi kohtute erandlikku kohtualluvusse, kus arestimismäärus on täidetud.

Allkirjad